

Vergaderjaar 2021–2022

26 485

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Nr. 399

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juni 2022

De overheid is een belangrijk onderdeel van de inkoopketen en kan deze positie benutten om de markt te stimuleren om goederen en diensten op maatschappelijk verantwoorde wijze te produceren en te verhandelen. Met het toepassen van de Internationale Sociale Voorwaarden (hierna: ISV) richt de rijksoverheid zich op het voorkomen en aanpakken van misstanden op het gebied van arbeidsomstandigheden, mensenrechten en milieu in de toeleveringsketen van bedrijven waar het Rijk zaken mee doet. Dit maakt deel uit van de «doordachte mix»¹ van maatregelen ter bevordering van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door bedrijven. Naast het stimuleren van de toepassing van gepaste zorgvuldigheid door ISV zal IMVO verplicht worden gesteld voor een afgebakende groep bedrijven, zal een IMVO steunpunt worden opgericht voor bedrijven en wordt een instrument voor het ondersteunen van sectorale samenwerking ontwikkeld.

In 2017 is het huidige beleidskader voor de ISV in de rijksinkoop ingevoerd. Hiermee worden opdrachtnemers van Europees aanbestede contracten in zogeheten «risicocategorieën»² verplicht om het principe van gepaste zorgvuldigheid toe te passen. Dit principe houdt in dat leveranciers als onderdeel van contractuele afspraken een aantal acties moeten ondernemen. Zij dienen een risicoanalyse op te leveren waarin zij hun keten en de risico's voor mensen en milieu daarbinnen inzichtelijk maken en prioriteren. Ook moeten leveranciers een plan van aanpak

¹ De UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) schrijven een «smart mix of measures» voor om bedrijven te stimuleren om gepaste zorgvuldigheid toe te passen. De Nederlandse overheid heeft in 2020 een doordachte mix van maatregelen gelanceerd, bestaande uit maatregelen die verplichten, voorwaarden stellen, verleiden, vergemakkelijken en voorlichten. Kamerstukken II, 26 485, nr. 337.

² Inkoopcategorieën waar een verhoogd risico bestaat op het zich voordoen van misstanden in de keten. Er zijn momenteel 8 risicocategorieën, te weten: Bedrijfskleding, Consumptieve Dienstverlening, Energie, Werkplekomgeving, Laboratorium, ICT Werkomgeving Rijk, Datacenters en Connectiviteit.

opstellen om geprioriteerde risico's aan te pakken en een jaarlijkse rapportage openbaar maken die het gepaste zorgvuldigheidsproces en de resultaten daarvan beschrijft. In 2019 is het ISV-beleid tevens opgenomen in «Inkopen met Impact».³

Sinds 2017 hebben diverse studies en evaluaties plaatsgevonden waar lering uit te trekken valt. Hoewel de toepassing van het ISV-beleidskader in de overheidsinkoop niet ter discussie wordt gesteld, moet de toepassing ervan wel worden verbeterd.

Daarom bied ik u hierbij, mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Uitvoeringsagenda Internationale Sociale Voorwaarden aan. Hiermee voldoe ik aan de toezegging gedaan in reactie op vragen inzake het Jaarverslag Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2020.⁴ In deze brief licht ik de Uitvoeringsagenda ISV kort toe en ga ik in op de uitvoering van de motie van het lid Van Raan (PvdD).⁵

De Uitvoeringsagenda ISV

In de Uitvoeringsagenda ISV geeft het kabinet aan welke stappen de komende jaren zullen worden gezet om de toepassing van de ISV in de rijksinkoop te verbeteren. Deze stappen zijn geformuleerd langs drie actielijnen:

1. Verbeteren van de toepassing van het huidige ISV-beleidskader;
2. Verbreden van de toepassing van ISV;
3. Versterken van de beleidscoherentie.⁶

Het kabinet zal onder andere het contractmanagement ondersteunen en versterken, de monitoring verbeteren en de vrijwillige toepassing van ISV stimuleren. De stappen en de drie actielijnen worden in de Uitvoeringsagenda nader toegelicht.

Met deze Uitvoeringsagenda ISV geef ik tevens invulling aan de motie van het lid Van Raan (PvdD), die de regering verzoekt om ambitieuze en meetbare doelstellingen op te stellen voor het toepassen van de ISV in de gunningscriteria van aanbestedingen van de rijksoverheid, en de Kamer daarover te informeren. Hoewel de toepassing van ISV als gunningscriterium geen onderdeel is van de huidige verplichte toepassing van ISV (deze verplichting ziet immers op de toepassing als contractvoorwaarde) wordt zowel bij het Rijk als bij medeoverheden al wel met deze toepassing geëxperimenteerd. In het kader van de Uitvoeringsagenda wordt nader onderzocht wat de mogelijkheden zijn (binnen de juridische kaders van onder andere de Aanbestedingswet) om ISV als selectie- of gunningscriterium toe te passen, hoe de toepassing daarvan het beste gestimuleerd kan worden en welke meetbare doelstellingen hierbij eventueel geformuleerd kunnen worden. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar mogelijke verbeteringen ten aanzien van de monitoring en effectiviteit van het staande beleid.

³ Kamerstuk 30 196, nr. 679.

⁴ Kamerstuk 35 830 VII, nr. 7.

⁵ Kamerstuk 35 830, nr. 17.

⁶ Hieronder wordt zowel een administratieve als inhoudelijke verbeterslag verstaan. De teksten op websites van het Rijk moeten bijvoorbeeld overal hetzelfde weergegeven ten aanzien van wetgeving en inkoopbeleid.

Daarnaast moet ook worden gekeken naar hoe het ISV-inkoopbeleid zich verhoudt tot de lijn van de UNGPs en due diligence beleid volgens OESO-richtlijnen.

De Uitvoeringsagenda ISV is in samenwerking met uitvoerende partijen binnen de rijksinkoop tot stand gekomen en geeft richting aan de verbeterde toepassing van ISV binnen de rijksinkoop. Uw Kamer wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de Uitvoeringsagenda ISV middels de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk (JBR).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.G.J. Bruins Slot